

Mikulka: Skupova Plzeň - sobota (Dům u jezera, Tria Fata)

Smrt'ácká Plzeň

Tohle nemůže být náhoda. Po pátečním umírání morčete, Elvise a milovaného pejska surfuje Skupovka na smrt'ácké vlně i o víkendu. O výborném britském The Table (s umíráním Mojžíšovým) jsem s předstihem psal **tady**, následoval izraelský kabaret s ozvuky holocaustu a francouzská rakvičkárna o tom, jak si pro starou porodní bábu přijde smrt. To jsou mi věci. Děti, chodte na loutkové divadlo, dozvíte tam se spoustu užitečných věcí o tom, co vás čeká, ale dědečka s babičkou raději nechte doma, po třetím-čtvrtém představení by se už mohli cítit nesví.

Izraelský soubor **Yael Rasooly** zahrál v Pekle představení **Dům u Jezera**. Je to tak trochu pohádka, tak trochu kabaret, tak trochu *Tři sestry* a především tak trochu docela dost variace na *Deník Anne Frankové*. Neřekne se to úplně natvrdo, ale ta situace je jasná: tři děvčátka sedí schovaná kdesi doma, učí se hudbu, jazyky a správné mravy a zpívají písničky o tom, že až přijde krásný princ, jednu si vybere a ty zbývající dvě sežere příšerná jezerní obluda. Zvenčí se tu a tam ozývají výhrůžné zvuky, pochody, štěkání psů, zvuk odjíždějícího vlaku, střelba; děvčátka (a panenkovité loutky, do kterých se převtělují) vypadají občas dost vyděšeně, ale jinak je to celé roztomilé, veselé – a špatně to skončí. Smysl je jasný, stejně jako historie i emoce, které se za příběhem skrývají – ale nemohu si pomoci, úplně prudce mě to nezasáhlo. Všeemožných klišé a až příliš chtěných kontrastů krutosti světa s dětskou roztomilostí bylo nějak moc. Když se to takhle napíše, bude to znít hnusně, ale od toho jsou tu kritici, aby občas říkali i hnusné věci: představení pojednávající o umírání morčete může být silnější, než představení o holocaustu a umírání dětí. Téma není zárukou, je nutné opakovat až do omrzení.

Compagnie La Pendue vtrhla do Depa zostra s představením **Tria Fata**. One-man band (bicí, akordeon a klarinet najednou), svůdná smrtka a umírající žena, která chce naposledy převyprávět svůj příběh. A pak brutálně rakvičkářská scéna porodu, při kterém si loutka provádí sama na sobě císařský řez elektrickým nožem (znáte z okének s kebabem), secvakává si břicho kancelářskou sešívačkou, a teprve potom se plácne do čela, že někde na konci pupeční šňůry se přece musí houpat děcko. Ve druhé půlce už představení trochu zvažní a snaží se dobrat obecnějších pravd (bohužel tím poněkud oslabí původní bezohledně drastický šmrnc), ale i tak to bylo sympatické a velmi dobře zahrané loutkově-činoherně-hudební divadlo.

NADIVADLO.BLOGSPOT.FR
05.09.2015

„ŽIVOT JE SÉRIÍ PORODŮ“

Tria Fata, tři sudičky, které jsou však ve stejnojmenné inscenaci pouze dvě. Jedna napomáhá k samotnému počátku života a ta druhá jej naopak ukončuje. Takto své setkání pojmenovává porodní bába (loutka typu manekýn) na invalidním vozíku, když si pro ní přichází samotná Smrt. A aby mohla na světě setrvat ještě krátký okamžik a vyprávět jí svůj spleťtý životní příběh, postupně jí dá do zálohy své nohy.

Inscenaci francouzského nezávislého souboru Compagnie La Pendue předvedli v české premiéře hudebník Martin Kasper Läuchli a loutkářka Estelle Charlier. S francouzským šarmem a baladickou poetikou vytvořili, společně s režisérem Romualdem Collinetem a režisérkou Pavlínou Wimmrovou, důvtipně konstruovaný příběh, který nabízí jak melancholické zamyšlení nad smyslem lidského života, tak i nadsázku a morbidně laděný humor. Hlavní postava ryšavé dívky se totiž narodí za podivně komických situací, kdy si až chvíli po porodu její matka uvědomí, že něco postrádá. Po celý život ji pak provázejí problémy se svým vlastním sebepoznáním, kterého dosáhne až při práci porodní báby.

Inscenační koncept promyšleně propojuje epizodické náhledy na její životní zlomové okamžiky a plynule posouvá příběh k rozuzlení, kdy se již jako žena v pokročilém věku stává andělem. Z každé předchozí životní události přejímá ta následující i něco ikonického, jemné detaily pak nabízí i několik rovin vlastního výkladu a například roztažené ruce loutky chlapce připnutého na tenkém lanku nejprve představují let, ale v okamžiku smrti náhle evokují spíše ruce natahující se po poslední záchraně. Pro výstižnější ztvárnění jednotlivých pasáží pak kombinovalo představení několik typů loutek – stínové, maňásky a manekýny – a v závěru byl život loutky zkratkovitě ilustrován také efektní fotoprojekcí, jež byla promítána ze dvou projektorů na rám s napnutým papírem. Papír pak Smrt, kterou ztvárnila Estelle Charlier pomocí nasazené masky a cylindru, z rámu vyjmula a zapálený jej nechala vyhasnout podobně jako život loutky.

Životní bilancování se Smrtí se již mohlo zdát pro některé na hranici sentimentality, repliky však byly mnohokrát vystavěny s dvojsmyslným a trefným pojmenováním životního smyslu a symbolicky srovnávaly například pupeční šňůru s vodícími nitěmi manekýnů.

Ani svým příběhem nedokáže žena Smrt obelstít a jako transformovaný maňásek s bílými křídélky se vydává vzhůru do neznáma. To vše za doprovodu hudebního podkresu Martina Kaspera Läuchliho, který po celou dobu zpívá a hraje na více nástrojů ve svižném, kabaretním duchu.

Tereza Kosáková

LOUTKAR.EU
07.09.2015

MEZI ŽIVOTEM A SMRTÍ

Od stropu jeviště se k podlaze táhnou čtyři provazy doprovázené kužely světla. Na scéně se mezi různě zavěšenými nebo položenými loutkami vznáší lehká mlha.

Do tohoto strohého, jakoby z prken stlučeného prostoru vstupuje veselý chlapík (Martin Kasper Läuchli) s tahací harmonikou a klarinetem a usedá za bicí soupravu. Vzápětí začne na své nástroje vyluzovat rytmickou, klezmer podobnou hudbu. Inscenace Tria Fata francouzského souboru La Pendue začíná od konce, smrtí. Jako první na scénu proniká maňásek Smrt, s kašpárkovskou čepicí. Ihned za ním následuje loutkářka Estelle Charlier. Chvilí se snaží maňáska proti jeho vůli zavřít do bedny, aby mohla převzít jeho roli nasazením masky. To se jí povede až ve chvíli, kdy loutce smrti, možná omylem, možná záměrně, utrhne hlavu.

Už jako postava smrti přichází herečka za starou paní na vozíku, kterou má odvést na věčnost. Žena ale nechce ještě odcházet. Se smrtí vyjednává. Nakonec, výměnou za jednu a posléze i druhou nohu Smrt svolí, aby řekla svůj životní příběh. V sérii obrazů, tu komických, tu mrazivých, se seznamujeme s postavou ženy a s jejím tragickým osudem. Její milý jí zemřel před očima a ona se rozhodla, že bude dělat porodní bábu, aby se mohla dotýkat života už v jeho prvních záchvěvech. Nakonec ale i ona musí rezignovat a se Smrtí odejít ze světa.

La Pendue zachází s loutkami zároveň dvěma protichůdnými způsoby. Perfektně zvládnutou animací vytváří dojem živých postav, na druhou stranu ale vědomě pracuje s jejich loutkovostí, ať už se jedná o trhání nohou nebo porod provedený rozříznutím břicha kráječem na chléb a následným „zašitím“ sponkovačkou. Obraz porodu prochází celou inscenací. Otevírá příběh ženy, později, když se sama stane matkou, se tato scéna ve zkrácené podobě opakuje. V rovině tematické pak porod znamená přerod člověka z jedné etapy života do druhé a vrozenou neschopnost přijímat vlastní proměny. La Pendue pracují také se stínovým divadlem, kterým ve zkratce podávají sexuální zrání, první důležitou proměnu z dívky na ženu. Okamžik, kdy opustí bezpečí domova, vězení, a vydá se do neznáma. Protržení plátna pak symbolizuje završení tohoto přerodu.

Výrazným prvkem představení jsou projekce a výjimečně zajímavá práce s nimi. Dva projektory jsou umístěny na scéně vzadu. Obrazy ze života ženy se pak promítají na pauzovací papír, natažený v rámu, který drží herečka, a plynule přechází z jednoho obrazu na druhý. Tento způsob umožňuje práci s různými velikostmi rámu, s detailem a s prolínáním obrazů, kterýchžto možností herečka bohatě využívá. Smrt ženy je nakonec znázorněna roztržením papíru, jeho zmuchláním do kuličky, představující srdce, a jeho spálením.

Silná výtvarná stylizace představení a místy až protichůdná muzika vytvořili další interpretační roviny inscenace. Estelle Charlier je v práci s loutkou technicky bezchybná, stejně tak Martin Kasper Läuchli se svým multiinstrumentalismem. Jediná výtka by směřovala ke scénografii, která sice výtvarně korespondovala s povahou inscenace, ovšem zastávala pouze funkci kulisy. Mrzelo mě, že natažené nitě jako světelné sloupy se nakonec alespoň nepřetrhly nebo alespoň nespadly. Přeci jen tak silný prvek, obzvlášť v loutkovém divadle, by si zasloužil větší pozornost.

Jakub Štorm

LOUTKAR.EU
07.09.2015